

Heroin, hasis, marihuána, extasy... Ki ne tudná már a mi vidékünkön is, hogy a felsorolt „finomságok” kivétel nélkül a kábítószeres nagy családjában tartoznak. A drog egyre erősebben megfertőzi Magyarországot is, de szerencsére miközben a bódítva gyilkoló szerek futárai nagy előszeretettel látogatják meg hazánkat, vámosaink is mind nagyobb erővel vetik magukat a drogellenes harcba. A nagylaki határállomás mára Európa egyik legeredményesebb kábítószerfelderítő állomása lett. Mai riportunkban a román határszélen dolgozó drogvadászok sikereinek titkát kutatjuk.

Szaladt velünk a terepjáró a makói úton, esőverte, sáros pusztá közepén járva merengtünk volna a tél rosszkedvet gerjesztő csúfságain, vagy éppen a nem régen elmúlt ünnepek békés hangulatán. Ám abban a halkan duruzsoló dzsipben mi mégis inkább kábítószerekről beszélgettünk, testet, lelket nyomorító drogokról, csempészekről, akik hatalmas haszon reményében vágatnak át száz határon, hogy elvigyék a gyilkos port szűk sikátorokban, diszkók villódzó fényénél üzetlenül nepperekhez. Nem véletlenül került ám szóba korunk e veszedelmes iparága, hiszen beszélgetőpartnerem nem volt más, mind a Dél-Alföld első számú főfinanca, Rovó István ezredes, a Vám- és Pénzügyőrség Csongrád-Békés megyei parancsnoka. Autóink pedig Nagylakra gurult, arra a határállomásra, amely a kábítószer felderítésben nemcsak hazai rangelső, de egész Európa egyik legeredményesebben dolgozó vámhivatala.

Csak filmekben látták...

– A nyolcvanas évek végén, a 90-es évek elején a hazai bűnözők – így a pénzűgyőrök is – a kábítószerrel beszélve még csak hazánk tranzitszeretét hangsúlyozták a droghelyzetről szóló elemzésekben. Hiszen akkoriban a klasszikus drogok fogyasztása nálunk csupán egy szűk réteg privilégiumának számított – emlékezett az egy évtizeddel ezelőtti állapotokra Rovó ezredes, miközben autók már Makót is elhagyva közelített a határhoz. – A tranzitcsempészet tényét is csupán vélelmezni lehetett, hiszen számviteli felderítési eredményeket nem tudtunk felmutatni. Mindezt jól szemlélteti két adat: 1989-ben határátkelőinken mindössze 318 gramm, 1990-ben pedig „csak” 5 kiló kábítószeret foglalt le a magyar vámigazgatás. Így aztán érthető, hogy a határokon szolgáltatott teljesítő pénzügyőrök felkészítése e drogelleni küzdelemre nem kis feladatot jelentett, mivel igazi kábítószer munkatársaink legfeljebb csak bűnügyi filmekben láthattak. Mára viszont alaposan megváltozott a helyzet. Vámhivatalaink kábítószerekből önellátók lettek, a drogok felismerését a határon élesben oktatjuk. És persze gyökerecs változás állt be a hazánkat érintő kábítószer-forgalom megítélésében is, hiszen ma már nem beszélhetünk a tranzitszállítások kizárólagosságáról. Az persze igaz, hogy a legtöbb csempésztett drog inkább csak átutazik országunkon, de a honi kábítószerpiac sem küszködik ellátási zavarokkal. Mostanság egy magára valamit is adó ifjúsági szórakozóhelyen a kábítószerek teljes termékcsalája megtalálható – kaptam

● Kábítószer vadászok a Balkán kapujában Nagylakon bukik a drogfutár

A felújított nagylaki határátkelőn speciális műszerek segítik a tapasztalt vámisztéket a kábítószer csempészek elleni harcban. (Fotó: Karnok Csaba)

immár az 1999-es évre is jellemző helyzetképet Rovó ezredes úrtól. Aki szerint különösen azért tragikus a helyzet, mert a forgalmazók, ama bizonyos dealerek legnagyobb lelkesedéssel a 20 évnél fiatalabbakat etetik be, s egyre több a halálos áldozat is, miközben sok család élete megy tönkre.

– Ezért összpontosított a vámrőség mind nagyobb erőket a drogmaffiák elleni harcra, ezért vetjük be a legkorszerűbb technikákat, s szervezzük tanfolyamainkat, képezzük ki munkatársainkat a lehető legtöbb információt felhasználva – kanyarodott a terepjáróval a nagylaki határállomás parkolójába a megyei vámparancsnok kocsiával, s büszkén mutatott ki az autó ablakán.

– De minderről itt, az ország egyik legszebb határátkelőjén majd hall még számtalan fontos adatot, s érdekességet – ígérte.

Amikor kiszálltunk a terepjáróból, még nem sok fogalmam volt arról, mi is számít igazi érdekességnek drogtügyben Nagylakon, de azt első szempillantásra fölmérhettem, hogy Rovó ezredesnek Nagylak külsőné minősítve bizony igaza van. A pár éve még ütött-kopott határállomást szép épületek, korszerű úthálózat, parkolók egész rendszere váltotta föl. S ahol egykor legfeljebb gazt termelő pusztá terpeszkedett, most kamionterminál fogadja az országutak nagyautós vándorait. Talán a szomorkás téli időnek is betudható, de utas bizony nem sok zavarta meg látogatásunkkor a határ nyugalmát. Ezen persze nem sokáig bántódik a zsumaliszta, hiszen így legalább volt egy nyugodt félóránk, amikor már Wentzel Ágoston alezredes, nagylaki vámparancsnok irodájában folytathattuk a csevegést a kábítószer-vadászat veszedelmes viszonyairól.

Ám mielőtt még arról faggattam volna a két főfinancot, milyen ravasz hadműveleteket vetnek be a drogfutárok elleni harcban, újra a számok, a kábítószer-felderítés adatai kerültek szóba. Így tudtam meg, hogy Nagylakon, Magyarország legügyesebb kábítószer-elfogó állomásán 1994-ben 115,1 kilogramm heroint találtak a beutazó autókban. Egy évvel később hat felderítés során

összesen 168,3 kiló heroinra bukkantak, míg 1996-ban már a 7 lebuktatás 294,3 kilós zsákmányt eredményezett. Két évvel ezelőtt ugyan „csak” 53,8 kiló heroin került elő a rejtékhelyéről, de tavaly 341,8 kiló herointól búcsúzhattak el a drogfutárok. És meg ne feledkezzünk egy egészen kivételes fogásról sem – 1996-ban egy kamion gyomrából 815,2 kiló hasis szedtek ki a nagylaki fináncok. Mivel a heroin kilója 30 ezer márkát is megér, nem nehéz kiszámolni hány százmilliót vagyontól szabadultak meg eddig Nagylakon a kábítószermaffiák...

Az Aranyháromszögtől Nyugat-Európaig

– No, de hogy kerül ide, a magyar pusztá sarkába ez a sok kábítószer? – kérdezhetik a laikusok. Amikor a televízió híradásain kiművelődve már a rövidnadrágos kisiskolások tudja: a drogok nagy termelő vidékei sok ezer kilométerre fekszenek hazánktól.

– Az igaz, hogy Ázsia távoli földjein, az úgynevezett Aranyháromszögben, vagyis Burmában, Laoszban és Nepálban terem az Európának szánt kábítószer alapanyaga. Az is tény, hogy a legnagyobb drogszállítmányokat napjainkban is hajókon juttatják el a célállomásokra. De el kell

utaztatni azt a hatalmas mennyiséget is valahogy, amelyet már a törökországi feldolgozókból küldenek a leggazdagabb nyugat-európai országokba, oda, ahol nagy tömegek tudják megvásárolni a bódító szereket.

Kontinensünkön három fő irányban vándorol a drog. A dél-európai kábszerút a Balkánt és Jugoszláviát érintve vezet Ausztrián át Németországig, s még tovább. A közép-európai drogútvonalat használó futárok Törökországból Bulgária, Románia és Magyarország felé tartanak. A harmadik út a keleti határon, ahol a szovjetuniói utódállamain. Viszont a déli szállítási út a délszláv háború miatt szinte teljesen bezárult a 90-es évek elején. S ma is sokkal veszélyesebb a kábítószer-fuvarosok számára, mint korábban volt, hiszen egy ország helyett (Jugoszlávia) most már három ország határán, vagyis Jugoszlávián, Horvátországon és Szlovénián is át kell csempészni az árut. Vagyis mostanság a Magyarországon áthaladó drogútvonal nagyon közkedvelt a maffiák világában, s nekünk ezt figyelembe véve kellett felkészítenünk kábítószer-felderítő munkatársainkat – avatott

be a drogföldrajz rejtelmébe Wentzel parancsnok úr.

Arra sem volt időm, hogy rákérdezzek: ugyan mitől is lesz felkészített az a drogvadász ebben a nagy kábszerháborúban, amikor beszélgető partnereim elmondták: a 80-as évek elején tartották első előadásait hazánkban a profi amerikai kábítószer-felderítők, s azóta egymást érik a tapasztalatok átadását szolgáló tanfolyamok. Továbbképzések természetesen részt vesznek a vámosok, korszerű hírlánc köti össze Európa minden jelentősebb határállomását, s természetesen önálló drogfelderítő egységek dolgoznak azokon a határátkelőkön, ahol nagy az esély arra, hogy bódító szer rejtőzködhessen az autókban. Nagylakon például 12 drogvadász szakember teljesít szolgálatot, akiknek munkáját két, speciálisan kiképzett kutya is segíti.

– De mit sem ér a sok tanulás meg technika, ha a vámos nem rendelkezik az átlagosnál sokkal jobb megfigyelő képességgel – tette hozzá Rovó ezredes.

Mit figyel a finánc?

● *Igen ám, de mi figyel a finánc, ha begördül mondjuk egy szép kővér kamion?*

– Ha a részletekre kíváncsi, ezek azok a titkok, amiket nem árulhatunk el. Annyit azonban elmondhatunk: mindig a meg-

szokottól eltérő jelzéseket kell észrevenni, legyen az egy tárgy, okmány, vagy éppenséggel egy mozdulat – mondta Wentzel Ágoston. Majd megajándékozott egy, a finanszszakmában híressé vált történettel.

– Az eset a lugosi maffia címszó alatt került be a kábítószer-felderítés históriájába. Pár évvel ezelőtt történt, hogy egy nagyon elegáns, csinos hölgy jelentkezett vámkézelésre Nagylakon. Egyedül utazott, a romániai Lugosról Németországba igyekezvén, viselkedésben nem volt semmi feltűnő, osztrák rendszámú autójának csomagtartója sem tartalmazott olyan árut, ami miatt ideges lesz egy vámos. Egy dolgot kivéve. Kicsinyke piros üzemanyagkannát vett észre munkatársunk, s úgy vélte, hogy ez az eszköz valahogy nem illik bele képbe. Hiszen minek vinne magával bárki is ilyen edényt, mikor a magyar határtól Németországig számtalan kútnál tankolhat? Aztán a tüzetesebb vizsgálódás során megkaptuk a kérdésre a választ is. Az autó üzemanyag-tartályát e szép hölgy véletlenül sem csak a benzin számára tartotta fenn, hanem a speciálisan átalakított tankban utaztatva a kábítószer, mégpedig 20 kiló heroint. Természetesen erről az esetről azonnal értesítettük a többi határátkelőn dolgozó kollégáinkat, s lássunk csodát, nem sokkal később Hegyeshalmon is megjelent egy Lugosról indult osztrák rendszámú autó. S ha már ott volt, gyorsan meg is talált benne a fináncok egy újabb 20 kilós heroin szállítmányt. Majd amikor Gyulán akart átjutni a következő lugosi vándor, megint csak osztrák feljegyzéssel járműben, már indult is a nagy kutakodás. Eredménye megint csak 20 kiló kábítószer volt.

Az ügy kapcsán 4 ország – Magyarország, Románia, Ausztria és Németország kábítószer-felderítői fogtak össze, és ez volt az első olyan eset, amikor a teljes kábítószerterítő hálózatot sikerült felszámolni. A török beszállítók, a drogfutárok és a német dealerek is rács mögé kerültek. S mindez azon a kis piros kannán, no, meg szemfüles vámosunkon múltott...

Wentzel alezredes elmesélte.

te az eddigi legnagyobb fogás történetét is, amikor pedig azt a kérdést tették fel maguknak: vajon miért szállítanak üveget hűtőkamionban? Különösen akkor kezdtek el nagyon gyanakodni, amikor a Törökországból Hollandiába igyekvő óriásautót kinyitva olyan selejt üvegárukra bukkantak, amit aztán végképp nem éri meg átutaztatni hetedhét határon. Meg is kezdték az alapos átvizsgálást, s akkor találták meg azt a 800 kilónál több hasist, amiről azóta is ámuldozva beszélnek a nyugat-európai fináncok is.

Négy ország 7 csempésze

– Tavaly egyébként 4 ország csempészei akadtak fel Nagylakon az ellenőrzés rostáján. Volt 2 török, 2 magyar és 2 jugó kuncsaftunk, míg egy csempész Bulgáriát képviselte. De bukkott itt már le holland, román, cseh és macedón drogfutár is, hogy csak néhány vendégünket említsem – mesélte el Wentzel parancsnok úr, amikor éppen egy benzinkutat bámulhattam. Egy egészen különleges kutak, amiből aztán nem sok van hazánkban. Ez ugyanis nem tölti, hanem éppen hogy kiszívja az autók tankjából a naftát. Hogy aztán a robbanásveszélyes anyagtól megszabadítva a tartályt, már nyugodtan kutakodhassanak a fináncok. Pár lépéssel arrébb pedig már egy kamionvizsgáló terembe invitáltak a vámparancsnokok, hadd ámuldozzam azon, hányféle emelődaru, targonca, fűró-, faragó- és vágószerszám segíti a drog után kutakodó fináncokat. És találkozhattam Berryvel is. Rangjelzéssel ellátott vállalat ugyan nem láttam rajta, mivel e derék kábítószer vadász éppenséggel négy lábbal bír, s kutyaként teljesít szolgálatot Nagylakon. De – mint vendég-látóim elmondták – azért teljes jogú harcosa a drogvadászok csapatának.

● *Azt tartja a közhiedelem, hogy a kábszerkutató kuták azért találják meg a drogokat, mert maguk is kábítószerfüggők. Részletük a kiképzés része...*

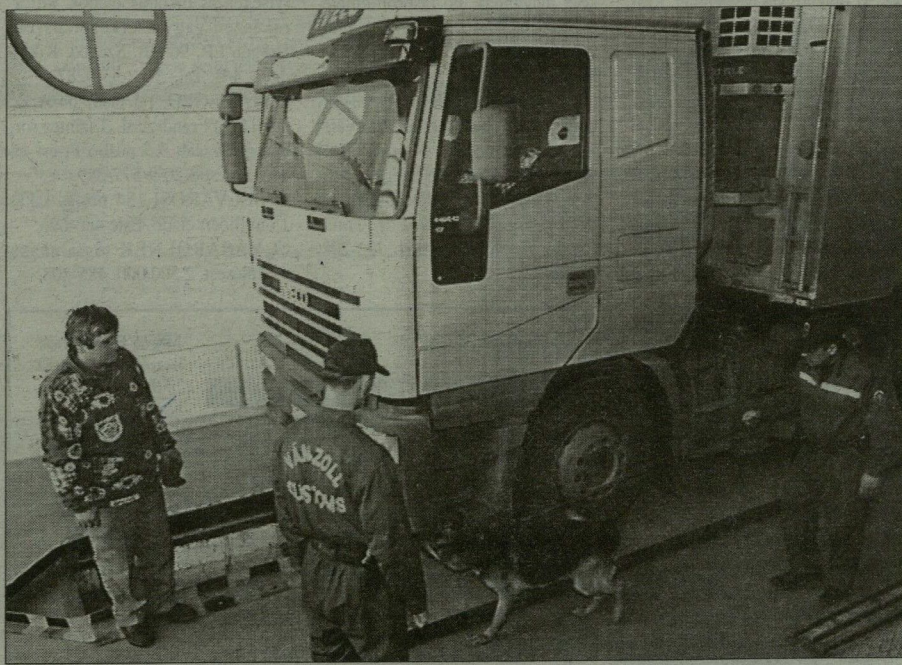
– Aki ilyet mond, az alaposan téved – csóválta a fejét János, a kutatócsoport éppen munkáját végző kutyavezetője. – Ugyanis a tréningek során kutyáink nem a kábítószerrel, csupán annak illatával ismerkednek meg. Legkedvesebb jártékereikre kerül szagminta, tehát amikor a Berry beszállad a kinyitott kamionba, nem kábítószert keres, hanem játékát szeretné megtalálni. Nekem pedig az a feladat, hogy figyelem minden mozdulatát.

Hát akkor figyeljünk most együtt – álltuk körbe a kamionvizsgálóban veszteglő teherautót. Ám a szállítmány „tisztá” volt, Berry kicsit szomorúan szaladt vissza szobájába.

● *Majd legközelebb...* – búcsúztunk el Nagylak szép határállomásától. S miközben Rovó parancsnok dzsipje Makó felé szaladt, még egyikünk sem gondolta, hogy a legújabb nagy kábítószer fogásra mindössze pár napot kell várunk. Éppen riportom utolsó fejezetét pötyögtem be a számítógépbe, amikor érkezett a hír: százmillió forintnál is értékesebb kábítószer-szállítmányt foglaltak le a nagylaki drogvadászok. S miközben a nagylaki fináncok dicsőséglistája így újabb tétellel gyarapodott, messze Nyugat-Európában alighanem könnybe lábadt a dühtől egy-két drogkereskedő szeme.

De aligha remélhetik, hogy Nagylakról küldenek nekik vizsgáztató táviratot...

Bátyi Zoltán

Ki hinné, hogy ez a szép kutya csak játszani szereti...?